

SEMINARIUM MAGISTERSKIE

Seminarium magisterskie glottodydaktyczne

Prof. UAM dr hab. Sylwia Adamczak-Krysztofowicz

Celem seminarium magisterskiego jest rozszerzenie wiedzy na temat warsztatu badawczego oraz omówienie literatury przedmiotowej i metodologicznej w celu poprawnego opracowania poszczególnych części pracy magisterskiej (wstęp, część teoretyczna, część metodologiczna, część empiryczna, bibliografia, aneksy). Do proponowanych punktów ciężkości seminarium należą: interkulturowa komunikacja w dydaktyce języków obcych (np. problematyka stereotypów, rola podróży studyjnych, wymian uczniowskich i studenckich, pracy projektowej, seminariów międzynarodowych, wymian typu Erasmus Plus itd.), andragogika językowa (specyfika nauczania języków obcych dorosłych), dydaktyka tekstu, nowe media (np. podcasty, videocasty, audiobooki itp.), strategie uczenia się nowego słownictwa, integracja sprawności językowych w tym szczególnie czytania i słuchania ze zrozumieniem, praca w tandemach językowych, ewaluacja aktualnych materiałów glottodydaktycznych pod różnym kątem, dydaktyka literatury obcojęzycznej, krajo- i kulturoznawstwo obcojęzyczne, zajęcia językowe z uczniami nadpobudliwymi psychoruchowo i zaburzeniami integracji sensorycznej, problem mowy nienawiści (*hate speech*) w dydaktyce języków obcych oraz propozycje własne uczestników seminarium.

- Albert, R./Marx, N. (2014): *Empirisches Arbeiten in Linguistik und Sprachlehrforschung. Anleitung zu quantitativen Studien von der Planungsphase bis zum Forschungsbericht*. Tübingen: Narr.
- Cerri, Chiara/ Jentges, Sabine/ Stork, Antje (2012) (Hrsg.): *Methoden empirischer Fremdsprachenforschung im Prozess. Ein Blick hinter die Kulissen aktueller Forschungsprojekte*. Göttingen: Universitätsverlag.
- Doff, Sabine (Hg.) (2012): *Fremdsprachenunterricht empirisch erforschen. Grundlagen - Methoden - Anwendung*. Tübingen: Narr.
- Eco, Umberto (2003): *Wie man eine wissenschaftliche Abschlussarbeit schreibt. Doktor-, Diplom- und Magisterarbeit in den Geistes- und Sozialwissenschaften*. 10. Aufl. Heidelberg: C.F. Müller.
- Rothstein, Björn (2011): *Wissenschaftliches Arbeiten für Linguisten*. Tübingen: Narr.
- Wilczyńska, Weronika/ Michońska-Stadnik, Anna (2010). *Metodologia badań w glottodydaktyce*. Wprowadzenie. Kraków: Avalon.

Seminarium magisterskie - translatoryka

Prof. dr hab. Izabela Prokop

Seminarium magisterskie obejmuje translatorykę wraz z analizą porównawczą oryginału i tłumaczenia w celu określenia stopnia ekwiwalencji i wskazania przypadków ekwiwalencji niepełnej lub błędów w tłumaczeniu. Podstawą analizy mogą być teksty literackie lub użytkowe, pisane i mówione, np. talk show, wywiady radiowe i telewizyjne, dialogi filmowe, instrukcje obsługi, wszelkie formularze i in. W pracach porównuje się semantykę, budowę i funkcję tekstów. Poszczególne zakresy tematyczne to:

- serie translatorskie - analiza porównawcza oryginału i jego dwóch lub więcej tłumaczeń;
- strategie translatorskie: wyodrębnienie i opis strategii, użytych przez tłumacza w tekście (pisanym lub mówionym);
- uwarunkowania kulturowe procesu tłumaczenia, wyodrębnienie kulturomów, w tym: przypadki niepełnej ekwiwalencji oraz kulturowo uwarunkowane przypadki nieprzetłumaczalności w parze język niemiecki – język polski;
- pragmalingwistyka: akty mowne w translacji: na bazie modeli pragmalingwistycznych: bada się realizację aktu mownego (np. prośby, podziękowania, rozkazu, ostrzeżenia,

zaproszenia i innych) w oryginale i w tłumaczeniu, analizując ich różnorodne uwarunkowania komunikacyjne;

- gramatyka kontrastywna: lingwistycznie uwarunkowane trudności w przekładzie – struktury językowe bez kategoryjnego odpowiednika w języku docelowym, np. aspekt języka polskiego, różne Aktionsarten w języku niemieckim i polskim, słowotwórcze struktury, zwłaszcza Komposita w języku niemieckim i sposoby ich przekładu na język polski, szczególnie dotyczy języków specjalistycznych;
- stereotyp narodowy: językowa realizacja stereotypów narodowych w języku niemieckim i polskim w tekstach pisanych i mówionych (np. w programach telewizyjnych typu talk show, w autentycznych dialogach i polilogach, można wykorzystać tu wywiady autobiograficzne); stereotyp Polaka, Austriaka i Niemca w polskiej literaturze pięknej, stereotyp Polaka w literaturze niemieckiej i austriackiej lub w prasie.

Bazą empiryczną prac jest korpus tekstowy: oryginał niemiecki lub polski i jego tłumaczenie; w badaniach nad stereotypem korpus stanowią wywiady, ankiety i fragmenty dzieł literackich lub prasy.

Organizacja pracy i warunki zaliczania poszczególnych semestrów seminarium

Semestr I: wybór zakresu tematycznego do 15. listopada 2017; przygotowanie i wygłoszenie referatu, dotyczącego pojęć podstawowych i przygotowanie planu pracy do końca stycznia 2018 na zaliczenie I semestru.

Semestr II: przygotowanie i wygłoszenie referatu na temat metodologii: wybór metodologii, uzasadnienie wyboru, zaplanowanie badania zasadniczego do 15 kwietnia 2018; przeprowadzenie badania pilotażowego i zanalizowanie 25% materiału empirycznego (tekstowego) do 15 czerwca 2018 na zaliczenie II semestru.

Semestr III: przygotowanie i wygłoszenie referatu, prezentującego wyniki analizy do 15 grudnia 2018; uaktualnienie planu pracy do końca stycznia 2019. Rozdział z wynikami na zaliczenie III semestru.

Semestr IV: napisanie pracy do końca marca 2019; korekty do końca kwietnia 2019; przygotowanie się do egzaminu magisterskiego do końca maja 2019. Egzaminy magisterskie w czerwcu i wrześniu 2019.

Seminarium magisterskie

Prof. dr hab. Alicja Sakaguchi

Zakresy tematyczne:

- tłumaczenie tekstów fachowych (gospodarka, prawo, religia, nowe media etc.) w parze język polski-niemiecki;
- pragmalingwistyka w aspekcie „mocy języka” oraz sposoby jej wykorzystania w nauczaniu, przekładzie, reklamie czy komunikacji medialnej; wykorzystanie „mocy języka” w procedurach manipulacji społecznej;
- społeczne odmiany języka (języki specjalistyczne i fachowe, język polityki i reklamy, język literacki, język młodzieżowy, język mediów);
- analiza tekstów i dyskursów (świeckie i sakralne);
- retoryka;

- międzynarodowe języki pomocnicze (interlingwistyka, np. język esperanto);
- glottodydaktyka.

Mile widziane są również indywidualne propozycje i zamysły badawcze przyszłych uczestników seminarium.

Treści merytoryczne: Umiejętność krytycznego relacjonowania literatury w formie pisemnej oraz krytyczna dyskusja na tematy o charakterze naukowym. Zapoznanie z techniką pracy naukowej, ćwiczenia mające na celu zapoznanie z niemieckim językiem naukowym i konwencjami pisarskimi (tutaj: krytyczna analiza materiału zebranego przez prowadzącą seminarium). Rozważenie kryteriów naukowości i zwrócenie szczególnej uwagi na szeroko rozprzestrzenione błędy natury zarówno merytorycznej jak i poznawczej. Wprowadzenie w problematykę dziedziny dotyczącej tematyki prac magisterskich. Uczestnicy seminarium referują postępy w pisaniu swoich prac magisterskich (dotychczasowe wyniki, pytania, trudności warsztatowe). Seminarium mają na celu wykształcenie umiejętności samodzielnego myślenia i krytycznego spojrzenia, dyskusowania, argumentowania i wnioskowania. Mają pomóc w łączeniu analizy empirycznej z założeniami teoretycznymi, pomóc w rozstrzygnięciach dotyczących wyboru i selekcji materiału. Przygotowanie i napisanie pracy magisterskiej z tego obszaru.

W ciągu dwóch lat studiów magisterskich uczestnicy seminarium będą:

- zapoznawać się ze strukturą i zasadami pisania prac magisterskich i ich oceny
- poszerzać wiedzę teoretyczną z wybranych zagadnień i przygotowywać ich opisy;
- konsultować postępy w pracy z promotorem i prezentować je na forum grupy seminaryjnej;
- przedstawiać prezentacje omawianych zagadnień w kontekście swoich zainteresowań badawczych i pracy magisterskiej.

Prace magisterskie zawierać będą analizę przykładowych danych językowych zebranych przez studenta. Tematy, które można podejmować w ramach seminariów zawierają m.in. analizę porównawczą języków (np. elementów języka niemieckiego, polskiego, angielskiego czy esperanto), cechy różnych gatunków tekstów, stylów, akty mowy (język literacki, przemówienia polityczne, reklama, kultura popularna itp.).

Cele: Celem seminarium jest dostarczenie wiedzy i umiejętności niezbędnych do opisu i analizy języka w piśmie na poziomie morfemów/ słów/ zdań/ aktów mowy/ dyskursów (do wyboru przez studenta) oraz zaplanowania i napisania pracy magisterskiej.

Formy zaliczenia: w oparciu o postępy w przygotowywaniu pracy magisterskiej, przygotowanie małych prezentacji na zadany temat oraz uczestnictwo na seminarium.

Język wykładowy: polski i niemiecki

Kompetencja pragmatyczna w języku angielskim jako obcym

dr Anna Szczepaniak-Kozak

Głównym punktem ciężkości seminarium są tematy związane z kompetencją pragmatyczną w języku angielskim jako obcym na dowolnym poziomie analizy pragmalingwistycznej lub socjopragmatycznej, np. formy adresatywne, akty mowy, grzeczność językowa, oraz sposobami jej rozwijania na zajęciach tego języka obcego. Kompetencja pragmatyczna (KP) to znajomość środków językowych potrzebnych do zrozumienia i realizacji celów pozajęzykowych, znajomość sekwencyjnych aspektów aktów mowy oraz wiedza pozwalająca na odpowiednie zastosowanie środków językowych w danym kontekście. Jej opanowanie, zarówno w zakresie języka ojczystego, jak i innych języków, które znamy lub których się uczymy, sprawia, iż nasze zachowanie językowe spełnia społeczne oczekiwania i jest akceptowane. KP obejmuje wiele elementów, w tym świadomość czynników sytuacyjnych, np. dystansu społecznego czy statusu społecznego rozmówców, wiedzę kulturową, oraz wiedzę językową na temat użycia struktur językowych.

W pierwszym roku zajęcia będą koncentrować się na zapoznaniu seminarzystów z pojęciami takimi jak pragmatyka, kompetencja pragmatyczna, grzeczność i niegrzeczność językowa, interjęzyk i procesy w nim zachodzące (transfer, generalizacja). Część zajęć poświęcona zostanie sposobom wykształcania KP na zajęciach z języka obcego, dla osób zainteresowanych glottodydaktycznymi aspektami pragmatyki. Plan zajęć obejmuje również zagadnienia metodologii badań opartych na danych pragmatycznych, cechom języka akademickiego oraz doskonaleniu umiejętności edycji tekstu. Pierwszy rok kończy się przygotowaniem planu pracy magisterskiej oraz projektu badawczego (językoznawczego albo glottodydaktycznego) w ramach wcześniej wybranego tematu.

W roku drugim zajęcia koncentrują się na zgłębianiu teoretycznych podstaw wybranego tematu badawczego, opracowywaniu i przeprowadzaniu badania dotyczącego KP oraz prezentacji bieżących postępów w pisaniu pracy. Seminarzyści powinni dysponować znajomością języka angielskiego umożliwiającą czytanie tekstów i pisanie pracy naukowej w tym języku.

Kryteria oceniania: Czynne uczestnictwo w zajęciach i konsultacjach, przygotowywanie prezentacji dotyczących przeczytanych pozycji literatury fachowej, terminowe przygotowywanie kolejnych partii pracy magisterskiej, poprawne używanie języka naukowego/akademickiego, przedłożenie pracy magisterskiej.

Krajobraz językowy - percepcja, postawy, interpretacje

Prof. UAM dr hab. Danuta Wiśniewska

Celem seminarium jest zapoznanie jego uczestników ze stosunkowo nowym obszarem badawczym, określanym jako krajobraz językowy (linguistic landscapes). Badanie znaków językowych (np. nazw ulic, miejsc, budynków publicznych, wydarzeń, reklam, napisów, nazw sklepów, przedsiębiorstw) obecnych w przestrzeni publicznej, głównie miejskiej, dostarcza wielu informacji na temat postaw językowych przejawianych w danym obszarze, pozwala na uchwycenie zachodzących i zmieniających się zjawisk językowych w powiązaniu z kontekstem socjologicznym, ekonomicznym, kulturowym. Ponadto, krajobraz językowy może być pomocny w nauczaniu języków obcych, dostarczając autentycznego materiału językowego obecnego w otaczającej przestrzeni. Seminarium będzie poświęcone przede

wszystkim mało rozpoznany zagadnieniom percepcji i interpretacji krajobrazu językowego, także pracy nad metodologią właściwą do badania powyższych zagadnień. Oprócz tego głównego przedmiotu seminarium można podjąć także badania nad krajobrazem językowym o charakterze socjolingwistycznym lub glottodydaktycznym.

W pierwszym roku zajęcia będą koncentrowały się na zapoznaniu z pojęciem krajobrazu językowego oraz z metodologią badań w tym zakresie. Pierwszy semestr kończy się przygotowaniem planu pracy magisterskiej, w kolejnym semestrze następuje przygotowanie projektu badawczego. Pierwszy rok kończy się przedstawieniem jednego rozdziału pracy w ramach wybranego wcześniej tematu. W drugim roku zajęcia koncentrują się na prezentacji kolejnych etapów badań oraz na rozważaniach teoretycznych i dyskusjach nt. przedstawionych treści. Seminarium kończy się ostatecznym przygotowaniem pracy magisterskiej.

Seminarium przeznaczone jest dla osób, które ukończyły licencjat w ramach dowolnej specjalizacji i, przede wszystkim, przejawiają autentyczne zainteresowanie tematem. Kandydaci powinni dysponować znajomością języka angielskiego, która umożliwi im czytanie tekstów i pisanie pracy naukowej w języku angielskim.

- Jaworski, A., C.Thurlow (eds). 2011. *Semiotic Landscapes*. London-New York: Continuum International Publishing Group.
- Shohamy, E., E. Ben-Rafael, M.Barni (eds). 2010. *Linguistic Landscape in the City*. Bristol-Buffalo-Toronto: Multilingual Matters.
- Shohamy, E., D. Gorter (eds) 2009. *Linguistic Landscape. Expanding the Scenery*. New York and London: Routledge.

Kariera i szanse zawodowe: „Kulturelle(r) Mittler.

O profilu zadań i perspektywach pracy w zawodach interkulturowych

Prof. UAM dr hab. Stephan Wolting

Zwłaszcza w czasie wzrostu napięć na podłożu politycznym i kulturowym, w czasach gospodarczej niepewności i wyznaczania kulturowych granic jak i nasilających się falach uchodźców powinno się zwrócić szczególną uwagę na kompetencje komunikatywne i pośrednicze w miejscach spotkań różnych kultur. Statystyki potwierdzają dość jednoznacznie, że sukcesu zawodowego nie można oddzielać od kompetencji komunikacyjnych i kulturowych (np. znajomości kulturowych różnic przy apikowaniu, prezentacji, strategii komunikacji, kompetencji diversity, tworzeniu App inter- i kulturowych, etc.).

Podczas tego seminarium zajmiemy się rozpoznaniem możliwości kształcenia i doksztalcania w zawodach interkulturowych (Wolting 2016). Przedstawione zostaną konkretne wskazówki w celu podjęcia kariery zawodowej w zakresie „Kultureller Mittler“, którą można rozumieć również jako „communicative interpreter“. Podczas pisania pracy magisterskiej o charakterze projektowym połączymy teoretyczne podłoże z praktyczną formą pisania wniosków, z konkretnymi ćwiczeniami i symulacjami w dziedzinie kulturowej współpracy (w gospodarce, wiedzy i kształceniu, dyplomacji, przekazie kulturowym, fundacjach), które mogą okazać się istotne w praktyce zawodowej.

Podstawę seminarium stanowią koncepcje tzw. Lernlandschaften GIZ (Gesellschaft für Interenationale Zusammenarbeit,) względnie AIZ (Akademie für Internationale Zusammenarbeit, Bonn Bad/Godesberg), teoria praktyczna Andreasa Reckwitza, 15 tez

kulturowej integracji, przedstawione przez Initiative Kulturelle Integration, jak również pojęcie Kultureller Mittler. Lista tekstów koniecznych do przeczytania podczas seminarium przedstawiona zostanie na pierwszych zajęciach.